

KOLOSVÁRI KÖZLÖNY.

Megjelenik e lap hetenkint kétszer „ERDÉLYI MUZEUM” czimű melléklettel.
Előfizetési ára helyben házhoz hordva, valamint vidéken negyedévre 3 ft. félévre 6 ft. pp.
A hirdetések négyezer hasábozott sorának ára 4 kr. pp.

Előfizetni lehet vidéken bérmentesen minden cs. k. postahivatalnál, helyben a kiadónál b. magyarutca 406 sz. a. kihez minden a lap anyagi ügyeit illetők iránt egyedül lehet folyamodni. A szerkesztőhez csak a beltartalmára tartozók intézendők. Nem bérmentes leveleket csak rendes levelezőkől fogadunk el.

Tartalom: Hivatalos oktatás a szarvasmarhák uralkodó nyavalyája iránt. A növekedő új világhatalom II. Kolozsvári hírek. Felelet Jakab Elek ur megtámadására a P. Naplóban. Felszólítás a latin-magyar szótár iránt. Vidéki levelek: Sz. Udvarhely-, M. Várhely-, Torda-, Dézs-, N. Baczon-, és ismét M. Várhelyről. Pesti s bécsi hírek. Külföld. Börze. Hirdetés.

ELŐFIZETÉSI FELHÍVÁS.

Az évnegyed végének közeledtével bátorkodunk t. olvasóinkat az előfizetések kora megújítására emlékeztetni, hogy lapjaink megküldésében késedelmet ne szenvedjenek.

Az előfizetési árak maradnak mint eddig:

Helyben házhoz hordva vagy mint vidéken postán küldve:
negyedévre 3 ftpp.
félévre 6 ftpp.

Előfizethetni vidéken minden cs. kir. postahivatalnál bérmentes levélben; helyben a kiadónál b. Magyarutca 406. sz. a. és Stein J. könyvkereskedésében. Az előfizetési pénzek bérmentve a kiadó-tulajdonoshoz utasítandók.

Oktatás

a szarvasmarhák mutatózó béglyuladás iránt, kiadott az erdélyi cs. kir. helytartóságtól 1856 május 31-én 12,551 sz. alatti rendelettel.

Folyó év május havában az ország több vidékeiben a szarvasmarhák, kivált a jármás ökrök között egy veszedelmes, nem ritkán halálos betegség, egy béglyuladás, gyakran torokgyuladással párosulva mutatkozott.

E betegség oka igen gyakran az erdőbeni, kivált a cserborkorban legeltetésben fekszik, hol a marhák az idény késő kikelet alatt éledhető fühiányában a fanyar gyantás cserügyekhez és levelekhez folyamodnak, továbbá az eledelben hirtelen változtatásban szárazról zöldre s a megízadt marhák rögtön meghűlésében.

E betegség elhárítása végett ezen okok szorgalmasan kerülendők. Esős hűves időben nem kell a marhákat éjjel át a legelőn hagyni. Nap heve alatt a munkás marhák kimélandók, a fölhevült itatás s usztatás által nem hűtendők.

Beteg marhák a legelőről egészen kirekesztendők, minthogy a betegség könnyen egy rossz ragályos folyamat vehet, azok tüstént egy levegős de a léghuzamtól védett istállóban külön helyezendők, szalmával egész testöken gyakran dörzsölendők, tisztán tartandók és jól ápolandók. Eleinte többnyire erős hasszorulásban szenvednek a marhák, mi ellen a beteg marhának egy 8 latnyi keserűs vagy glauberi só öntelékét, vagy a hol ezek meg nem kaphatók, hasonló mennyiségű konyhasót 16 lat lenolajjal 12 órai időközönként lehet beadni, míg ürülések következnek, midőn a savak kihagyandók s csak az olajöntelék használandók napoként egyszer; lisztből készített italok is többször nyújtandók a marháknek; a hol lenolaj nem kapható, a lisztos ital a savakkal elegyítve önteléknek használható.

Ha a betegség hamar meg nem szűnik, több darab marhákat egyszerre meglep, avagy éppen veszedelmesnek és ragályosnak mutatkozik, akkor minden marhatulajdonos tartozik felelőség terhe alatt ezt a helységelöljárónak tüstént megjelenteni, hogy a szükséges segélyért és a betegség terjedése elhárításáért a kellő intézkedések rögtön megtethessenek. N. Szeben, május 31-én 1856.

Az erdélyi cs. k. helytartóságtól.

A növekedő új világhatalom.

II.

Nálunk nem nagyon rég ugyan, de másutt már igen rég elmúltak az idők, midőn születésüknél fogva birtokosok az országot tisztesség és becsületért igazgatták s határait a kiváltságért, a hogy lehetett, megvédték. Most már mindenütt középszerű igazgatják az országokat és ingyen egy napig sem tudják bennök fentartani a rendet. Az iparosságuk által megvagyonosodott nem kiváltságos osztályok majd igényeket formáltak a hivatal tisztességéhez, s a trónok nyugtalan és alkalmatlan barátokat kezdetek látni a született és kiváltságos honvédekben. Itt kezdődött a társadalmi hatalom alapjainak megváltozása. A trónok előbb csak kisebb örségekkel vették magukat körül, egyedül belbiztonságuk czéljából; ezen gyakorlott katonai mag sikeressége nagyobb seregek állandóságát is kívánatosá tette a kül-lenség ellenében; — s midőn már egy tekintélyes állandó hadisereg volt készen: hamarabb lettek a külháborúk, mert könnyebbé vált azok megkezdése. De ha könnyű volt elkezdni, ám bajos volt folytatni rendkívüli költségek nélkül, s ezeket ezelőtt csak száz évvel is vagy adó-felemelések vagy koronajavak elzalogosítása által lehetett eszközölni. Hogy ily módon pénzhez lehessen jutni, a kormányoknak azon kellett lenni, hogy ipar és kereskedés virágozzék, mert az ury földek még sokáig tehermentessége mellett, csak ezek voltak képesek az állam növekedő szükségére kellő tetemes jövedelmeket kiszolgáltatni. Ezért is szembetűnő azon gondoskodó figyelem, melyet Franciaországban már két század óta, másutt különösen az utolsó félszázadban majd minden európai kormányok fordítottak az ipar és kereskedés érdekei előmozdítására. Ezen gondoskodás segélyével a szorgalom és takarékoság az illető osztályokban mindinkább összehalmozta a vagyont, mialatt a kiváltságos osztály, előbb a belháborúk s nálunk még ezen kívül a tatár-fogságok által is számban megfogytokozva, születési előítéleteiben elfogulva, a növekedő új hatalom ellenében minden erőit amavval megfordított arányban érezte elszibbadni.

1789 detronizálta a legitimást és avval együtt járó minden régi hatalmat. Franciaország e példáját kisebb nagyobb mértékben minden szárazföldi államok követték: ha nem is lökték el maguktól mind a legitimást, ez utolsó ellökte magától a hatalom régi alapjait. Nem önkényt, hanem kénytelenségből kellett így tennie. Az egy negyedszázadig tartott európai háborúk nem az államok megtakarított kincseiből nyerték táplálékukat, hanem a távol jövőnek értékeiből, melyeket éppen a háborúk alatt kitejéldött pénzaristokratia vett zálogba. Ezentúl a földbirtok határozottan elvesztette állami súlyát: ő már többé nem volt képes a folyvást rendkívüli állapotban lebegő státusnak azon rendkívüli segélyt nyújtani, melyre untalan szükségé volt. A forradalmasított Europa már csak expediensekben élt; az ujra meg ujra megzavarodó rendet, melyet az államok régi organizmusa korábban, ez a maga természetes erejével szokott volt helyreállítani, most már

csak az erők rendkívül megfeszítése s a jövőendő verejtékének előlegezése által lehetett ideiglenesen is fentartani. Mindezen erőlködések csak új és vaskosabb kötetekkel szaporították az államok adósságának könyveit;*) az elégtelenségükben kikötő népek meggyengítették és lerontották sőt politikailag megsemmisítették az irigylett földbirtoki aristokrátiát, de csak azért, hogy a hatalmat egy minden — jó és rossz — szenvedélytől ugyan ment, de emberi érzelmeknek is hozzáférhetlen mathematicai lénynek, a magas financiaiának — melyet első czikkünkben már jellemzeni próbálunk — juttassák birtokába. Ezen megfoghatlan és azért megtámadhatlan hatalom, közvetve a földnek is egészen birtokosává lett; mert a státusok adósságának kezese, az államok területe, vagyis az egyesek földbirtoka, mely az adót és adósságok kamatait fizeti, mert — in ultima analysi — minden adó a földbirtok fekszik.

1848 óta az új világhatalom uralkodása kétségkívülé lett s növekedésében óriási léptekkel halad elő. Csak ezen új kor-szakban tapasztaltuk, hogy a legmagasabb politikai kérdéseket financiai érdekek szempontjából határozzák el; sőt hogy magok a státusok létele financiai problémák egyszerű formulájában fejezi ki magát. Érzé is eljött az uralkodása idejének az új hatalom. Birodalmának határait túlterjesztette minden országokon, mert minyájukat bétépítette uralkodásának erőszak nélküli s mégis ellenállhatatlan eszközeivel, a különkülönb-féle czimű pénzüzetekkel, melyeket a világszerűleg organizált hitel egymással egyetemes solidaritásba hoz, — s azon óriási vállalatokkal, melyeknek csak a legregrább hajdankor despotismusai tudták előállítani hasonlatosságára önkénytelen rávezet. — Anyag és szellem egyaránt zsoldjában áll s csak az ő gyarapításán működik. A tudomány érette buvárkodik, az irodalom kedvét keresi és hajlandóságaihoz szabja magát; az egész journalistika, egy-két tisztességes de minden oldalról megtámadott és üldözött kivétellel, szolgálatába adta magát „corps et ame;“ a gőz és a villanytáviró teher- és parancsvivővé lettek és természetes gyorsaságukkal szélesbítik birodalmát. Annaira odaadta magát a világ e hatalomnak, hogy zsarnokságán nem panaszkodnak, csak mosolygását lesik, csak az után sovárognak. Magasabb politikai körökben még lappangott a reménynek egy szikrája, hogy az északi autocratia patriarchalis rendszerével gátot vetend az árnak és saját határain kívül is természetes medrébe szorítandó a folyamat. De e hatalom még ellenségeit is megnyeri és proselytáivá teszi. Lobogóira a „civilisatio“ bűvös jelszavát tüzi ki és „sub hoc signo“ diadalmasan járja be Muszkaországot is Archangeltől Asztrachanig, a Dúnától az Amurig.

Szükség-e mondanunk, hogy mi e világ-

*) Franciaországban a nagy forradalom előtt meglehetősen rossz gazdaság volt a financiaiában, de 500 millió állam-jövedelem mellett 400 millió adósságnál több nem volt. Most már 1900 millió jövedelem mellett az adósság 6000 millió felül van, pedig sokkal jobb lapon áll a status-gazdaság, mint régen. Így ment ez másutt is mindenütt. Angliának minden statusintézkedése 20,000 milliót feljűhaladó adóssága uralkodik.

despotának még csak eltipró zsarnokságát érezzük, de mosolyait fájdalommalos nélkülözük. Viszonyaink még nem fejlődtek úgy ki a feudum kötelékei közül, hogy az ő tetszését bírhatnók és követeléseinek már is teljes mértékben kell eleget tennünk. Különben is messze vagyunk az új nap equatorától, — sugárai csak rézsutosan esnek reánk és nem melegíthetik s nem termékenyíthetik meg úgy földünket, mint a hozzá közelebb valókát. Nekünk minden esetre a soványabb rész jutott. De ennek vizsgálatába még ne eresszkedjünk, ne hogy fáradtságot okozunk, s a jövő számban, ismét csak néhány nagy vonásban, lássuk: mi jót és rosszat hoz a világnak az új hatalom?

KOLOZSVÁRI HÍREK.

* A július 1-jével munkálkodni kezdő birodalmi földhitelbanknál már 30 millió kölcsönre tettek bejelentéseket a földbirtokosok. Látni való, hogy ezen intézet 20 milliónyi — bár záloglevelekben ötszörözhető — alapjával a földbirtokosság szükségének meg nem felelhet. Tán segíteni fog valamit az uszora-törvény eltörlése, mi hasonlólag július 1-re hárulnak. Ezen rendszabály által a pénz áruvá válnék mint gabona, baromsat törvény szerint, mint volt eddig is természeténél fogva, s bizonyára könnyebben és olcsóbban lehetend hozzá jutni, mert sok heverő capitalis, mely 5%-val meg nem elégedett, feljebb pedig nem mert a törvény ellen követelni, lánczaitól szabadulva, forgóvá lesz, s a földbirtokot mint legbiztosabb zálogot örömet fel fogja keresni. Csak hogy a földbirtok joga is tisztában legyen már egyszer.

* Szathmáron egy túrsulat alakult N. Károly felé Debreczennek vasutat vinni. A vállalkozók már folyamodtak is engedélyért a n. váradi helytartósághoz.

* Orsovától Temesvár felé épül a vasut, mely amonnan Bukarest felé fog nyulni. Ez a Temesvár-Seben közti vonalat lehetetlenséggé fogja tenni.

* Báró Józsika Samu betegesen fekszik. Ez magában is nagyon sajnálatos; de még azon veszélyt is látják benne némelyek, hogy a leMBER-csernoviczai vonal vállalkozói azon töprenkednek b. Rothschild vezérlete alatt, hogy az erdélyi helyett ezen vonalat nyújtsák Galaczig és Orsováig, s ezért báró Józsika sikeres munkásságára most éppen legnagyobb szükség volna. Isten adjon a nemes bárónak minél hamarabb kívánt egészséget.

* Nem igaz ama hír, mit minden lapok, kivált a M. Sajtó hirdetőt volt, hogy b. Sina Simon a néhai György fia a bankársággal felakarna hagyni; nem oly szelek fúnak most a bankárság ocaján, hogy valaki oly győzelmes flottájával révbe akarna menekülni. Sina b. azt hirdeti körlevelében, hogy egész erejével sőt nagybátyjával Jánossal egyesülve folytatandja tovább üzletét. Az a nagy jötekonyság és hazafiság sem volt igaz, miért a M. Sajtó a néhai szókása szerint úgy bedicsmázolta. O csak 6000 forint hagyott csupán görögöknek, az öröklő fia mutatta magát generosusnak. Minek elcsavarni, füst és gőzbe burkolni az igazságot, mikor azt még a politika sem követeli: s aztán az igaz csak úgy szép, ha ragyog.

* Eppen most értesülünk, miszerint tudományos műveltségű lelkes hazánk fia t. cz. László József, bányanagy Csik-Szent-Domokos mellett Baia-bányán, egy szekrényben ügyesen rendezett s lajstrommal ellátott több érdekes nyomtatványból álló szállítmányt utasított kolozsvárl. yceumi könyvtárnok Vass Józsefhez azon megbizással, hogy azt az erdélyi magyar muzeumnak, legott élethajnalának első percében, átadni sziveskedjék. Ha a muzeum feláll, a többi szállítmány azonnal jöni fog, sőt a nemes hazafinak szándéka van több becses érmekeket, ásványdarabokat s egyéb természeti ritkaságokat is küldeni. Köszönet az új intézet és tudomány nevében az áldozónak. — Így, így, uraim! a hol közérő működik közélelre, ott csodával határos az eredmény. Muzeumunk, az eddigi jelenségek után, néhány év múlva páratlan lesz e hazában Taxit Deus!

— A mult szombaton a Mezőségi legnagyobb részét iszonyu jég pusztította el. Mintegy két mérföldnyi vonalban húzódott a romboló jég és 16 határt tett semmivé. Sarmáson gr. Teleki Jánosnak 150 juhát verte agyon.

— Némelyek megnyugtatóra, kik az úszoda vizének egy héten csak egyszeri lebecsátásától félnek, helyszínen szerzett meggyőződésünkkel fogva mondhatjuk, hogy a viz naponként este lebecsátatik; és hölgyeinknek az az előnyök van, hogy reggel egészen tiszta és friss vízben fürödhetnek.

— Ma estvére Ulrich József tízjátékot hirdet.

— Cs. kir. iskolai tanácsos Schuller Szászvárosban a tanodát hivatalosan látogatta. Mind a ta-

nítók képességét, mind a tanulók szorgalmát szoros vizsgálat alá vette, és magát nem csak mint buzgó hivatalnokot, de szakértő férfit ismertette meg.

— Miután hízelgünk magunknak, hogy lapjainkat hölgyek is olvassák, hölgyek pedig a virágokat szeretik, virágok közt pedig a rózsák legszebbek, figyelmeztetjük, hogy Nagy Ferenc tanár ur kertjében nézzék meg azon 60 különféle fajú gyönyörű rózsákat, melyek most nyílnak legpompásabban.

— Irodalmi mozgalmaink közt mult számunkban elfelejtettük Jancsó ur Homer fordítását említeni, mely szintén sajtó alatt van.

Helyreigazítása Jakab Elek ur a P. Napló jun. 6-diki számába iktatott újabb megfigyelésének.

Jakab Elek ur a május 29-diki patensről a P. Naplóban közzétett cikkéről tán azt hiszi, hogy vele megmentette a magyart, s azért erőlködik oly annyira magának vinni ki annak eredetiségét; holott abban semmi egyéb eredeti nincs, mint maga a patens, melyet csak úgy tarthat magának, mint a hogy itt nálunk néha néha úgy beszél s úgy viseli magát, mintha ő volna az, a kinek correctora; de még tény is csak egy van abban a cikkben — a 800,000 nemes — mire mi tanítottuk meg verejtékes kéziratról tett egy jegyzésünkben s még sem nevezte őtette sem plagiatornak, sem oly hozzá illő udvariassággal „lisztlopónak”, mert igyekeztünk után, van hála Istennek miből hulljon el tőlünk egy-egy morzsa a szülőködőnek, és ha möhön felszedi, nem sajnáljuk és nem irigyeljük meg tőle, hanem örvendünk, ha épül rajta nyavalyás. Hanem akár ment, vagy nem ment meg bennünket J ur „meleg” cikkével, annyi bizonyos, hogy mi őt megmentettük oly szomorú helyzetből, melybe okos ember nem örömet juttatja magát, s ezért nem rágalmazást nyilván és alattomban, hanem halálosadást várhatunk volna tőle. Meg is veri őt az Isten érte bizonyosan; mert az embernek nem szabad büntetlenül ebnek lenni, mely megugat miután konyeret vetettünk neki. Szeretné őt ugy-e bár, ha csupán a műveltség kedvéért őt piszkos rágalmaival talajdon néven impudentának nem neveznénk? De a műveltség nem ér egy batkát sem igazság nélkül s a kinek rossz szenvedélyei féktelenek, hajlandósággal igazgák és kártékonyok, nem igaz ember az! s ha még veszedelmes irkafirkájával egy becsületes szerkesztőt meg is akar buktatni: vigye el őt az ő — minden buzgóságával együtt! s kivált ha még oly impudens is, hogy plagiatornak nevezi azt, a nélkül, hogy vádját egyetlen ténnel bizonyítaná be, ki az ő büntet jóvá teszi, s valamire tanítja. A hazugságban van az igazi műveltség J ur. Ettől óvakodjék őn s ne mondja, hogy a mi szerencsénk az, hogy senki sem veszi számba a mit mondunk; mert lám őn is eléggé számba veszi; hiszen kétszer rohant ránk, míg mi csak egyszer tartottuk őt méltónak figyelmünkre. Tanulja meg őn a mit lord Chesterfield fiának mond: igazi gentleman soha sem hazudik; ám lehet nyers is az igazság mellett. Ez a valódi nemességnek jellege. Am de bir-e önnek újabb állítása ezen jelleggel? Igaz-e, hogy egy uraság a magasabb bécsi körökből lapjainkat visszatartotta csupa ellenszenvből a mi munkásságunk iránt? Ez is csak oly rágalom, mint önknek többi mendemondája. On azon magasabb körökben úgy látszik nem forog; csak inasoktól kap értesülést s innen van, hogy egész tudománya inasi tudomány. Nem egy, édes J ur, hanem három ur, két gr. E s egy gróf N. vagy inkább hiszszük, német komornyikjaik, kik a magyar cimeken elbámszkodtak, küldötték vissza lapjainkat Hanem ebben, akár hiszi őn, akár nem: e lapok szerkesztője, teljesen ártatlan. Oka pedig senki más, mint egy negyedik nagy ur, ki irántunk való jó indulatából előfizető gyűjtőnk lett, egy jó sor legfényesebb neveket beküldött, alkalmasint a nélkül, hogy mindnyáját előre értesítette is volna, s mivel Bécsben a posta-hivatal lapjainkért eleinte még levéldíjt is vett, a hivatalos és alkalmatlan vendéget visszatartották, még pedig felbontatlan, a mint illett. Ime, megint taníthatunk őnt valami életgyakorlatra J ur! Mindezt önt igen sok fáradság részünkről; de nem csak önnek szól a lecke. Az áskálódások, melyeket önk itt a társaságban s a hatóságok előtt s amott a lapokban néhányan elkezdettek, lapjaink legelső számából veszik eredeteket; a verem folyvást készűl, de reméljük, be is fogják önk ismét tölteni.*

A latin-magyar szótár ügyében. Alórtartak tisztelettel felszólítják a kolozsvári latin-magyar szótár előfizető gyűjtő ügybarátokat, méltóztassanak a begyűlt pénzt legfeljebb e hónap végéig beküldeni. Vajha csak 10 olyan buzgó előfizető gyűjtő találkozzon, milyen egy Du-

* A P. Napló felelős szerkesztőjének loyaltitásáról föltesszük, hogy e védelmunket is legközelebbi lapjába fesszi. A K. K. szerkesztője.

nán tuli r. kath. gymnasiumi tanár volt, ki egy maga 64 előfizetőt gyűjtött — a tanulók lelkes föl-szólításán kívül minden értelmes és tanult emberrel aláíratván — és 256 pengő forintot küldött Így a jövő iskolai év elejére az első füzettel tisztelhetnők meg előfizetőinket, melyet a többiek rend-re követnének, a megírt időköz alatt.*)

A szerkesztők.

Videki levelezés.

Szekely-Udvartely, május 31.**)

Kövessi Ede, a magyar bűvész, kiről közelebbi levelemben emlékeztem, három tüneményes előadást rendezett, mind a hármat igen szép számu és válogatott közönség előtt; igen ám, mert Udvartelyhelyen is van válogatott közönség; a szép szám oka pedig abban rejlik, hogy a nagyobb szerű szellemi élvezeteket mindig, az ily kisebb szerű mutatványokat pedig már huzamos idő óta nélkülözzük. Már hiába, kis városok sorsa ez. Innen van aztán, hogy bennök a pletykaművészet bizonyos műveltséget affectáló clubbnál oly kitűnő pártolásban részesül. Hanem hagyjunk békét nekik: a fötlen borsó falra nem ragad. Kövessire visszatérve igen jól esett valahára a sok csopurágó és szurokfaló sehonnai után őt láthatni, s felőle még „er versteht seine Sachen” féle műért beszédek is hallani. Különösen tetszetek nekünk virágbokréta; ezekről ismertünk reá, hogy ő csak-ugyan magyar; meg aztán jól esett az is, hogy ő, daczára a napjainkban oly nagy kelendőségnek örvendő czimeknak, melyeket a császár hízelgés uton útfőlen tele-marokkal osztogat, bennünket csak úgy kegyes pártfogónak titulál.

Még egyet. Játsozt volna Kövessi itt is szívesen kisdóvóda vagy leányiskola javára, hanem mi ezekkel, fájdalom, tán még e században nem szolgálhatunk. A mi utczán lézengő ártatlan kisdedeinknek a jószág Isten a kisdóvójok, ő védelmezi meg, különösen eszeveszetten vágtatni szokott kocsiaink s csordából haza ballogó bivalaink s másféle barmaink elgázolási ellen. Ebből világos, hogy itt egy kisdóvóda fölállítási eszméjét valami szerencsétlenségnek kell megpendíteni, mert hiába, a szép szónak nincsen kelete. De már leányiskolánk polgáraink nőnemű gyermekei számára van kettő, csakhogy rájuk jelen alakjokban gúny-név az iskola nevezet; aztán az egyikben plane bormérésben is képezthetnek a kedves kis angyalok (szükség korcsmárosnékra is csak vagyon), s legkivált hetivásárok alkalmával igen épületes beszédeknek s szebbnél szebb jeleneteknek lehetnek ártatlan tanui. De hát már nekünk ehez ugyan mi közünk? s az illetők dolgába miért avatkozunk? Helyes! vivat!

Ihon van la! most panaszlánk, hogy nincsen élvezet, s lám Kövessit nyomban követi egy fény-és ködfátyolképes ubi bene. De már ott csak látunk kell, mert hisz első és utolsó előadást hirdet egyszerre Első mutatvány darabja előtt mely é hódoló tisztelettel hajlunk meg mindenkoron, s mindamellett, hogy a minden kritikán alóli színezés az ábrázolt tárgy méltóságához teljességgel nem illett, több ízben meg is tapsoltuk azt; *) a többiekkel pediglen tessék szépen vissza menni oda, a honnan ide jött. És ezt nem csak én mondom, hanem az egész t. közönség, melyet hasztalan vásári darabjaival annyira rászédett, egyhangulag kívánja. E megrágrága időben hogy is kaphat ily kontár engedélyt? Ugy hívják ökeimét: Anton Schnabel. Újabbán ismétlem, hogy a schnabelit többé ide nehozza. (Vége köv.)

Maros-Vásárhely, jun. 7.

A már egyszer említett hadigyakorlatokra igen számosan öszpontosított katonaság városunkban nagy mozgékonytságot s szembeutó éleltséget idézett elő. Mig ennek a vendéglősök s ozukrászok *) örvendenek, addig van lótas futás a szállásrendezők részéről, a bajnak hossza vége nincsen; — mert akár-hogy panaszkodjanak az ugynevezett átmeneti szállásadásra kötelezettek, *) azt még sem kívánhat-

*) A magyarországi lapok t. szerkesztősegeit tisztelettel felszólítjuk a fennebbiek közlésére.

**) A k. fejevári és m. szengelyi levelek íróit egy kis türelemre kérjük. Levelek már rég ki vannak szedve, de sok sürgetőbb tárgy miatt, a hely még mindig szűk nekik. K. fejevári nagyon tisztelt levelezők kérdésére: igen-nel felel a Szerk.

*) Gyantitjuk, hogy a Malakoff és Karabelnja bevételeit ábrázolta. De ezért minek a mysterium? Szerk.

*) Vá árnyék két — nem igen Dehne-féle — fagyaldával kedveskedik.

*) Ezek egy-egy napra minden tisztességesen ellátott, teli időben futó — s világitandó tiszti szállásért nyolcz pkr kapnak; meg lehetnek ellenben elégedve azon háztuladonosok, kikre állandó tiszti szállás róva van, mert a város ez utóbbiát annyit fizet, mint mennyit magánember fizetni nem képes, és így a tulajdonosok sok rossz szállásért hét, három s négyszáz pengő is kapnak; ezen nagy haszonból pedig a magas komornyítól a t. szállásra kivett illetékekül nem telvén ki, a hiány a város pénztárából pótolatik, mely pótlék némely évben több ezer forintot halad meg.

ják, hogy a szegény katonának ne legyen menhelye, midőn a tikkasztó melegségen tartott gyakorlatok mulva elesigázva hazatér. Hiába! miért is Hausherr-e ő? Elvezették a büszke ezim burk s bürök, öröm s türelemle járulékat. „Jedes Gute hat sein Uebel.“ Az utóbbi accidentiából eszünkbe jut egy régi anekdota egy idevaló fiatal orvosról. Ennek két egymásba nyíló csak egy bejárásu szobából álló lakása volt. Szükség törvényt rontván, a szobák elsője a rendkívüli alkalommal a szállásrendezők által a megérkezett vendégek egyikének használat végett átadott át; eddig jól ment a dolog, mert divisio aequalis volt. Am de ki festi le a kolozsvári utcából megérkezett orvos perplexitását, kinek midőn a számára meghagyott csupán egyetlen egy szobába lépni akart, a vendég kereklen megmondta, hogy a szobáján? keresztül halandó fia bizony nem fog járni? — „Ugyan kérem alázatosan, rogo humillime“ replikálta szegény doktor. — „Nix da! ha tetszik uralgójuk be az ablakon“ volt a válasz, s ezzel az ajtó minden hímzés hámozás nélkül nélkül az orvos előtt becsapódott. *) — Mit csináljon az elbűlt (consternált) tudor? Vendége tanácsát követve az ablakon járt ki s be is, az orvosi tanácsért hozzáfolyamodókat is csak a leírt uton fogadhatta. A mi saját csekélységünk is akkoriban ezen tisztelt orvos barátunkat meglátogattani akarván — a szobájába csak az ablakon át juthatott be. — E sajátosság esetet csak azért közöljük, hogy valamely Vaudeville írónak tárgygyal szolgálhassunk, miszerint az „Egy nő, ki az ablakon ugrik ki“ helyett vagy egy darabot irhasson e címmel: „Egy orvos, ki az ablakon be is ki is ugrik.“

Náprádi.

Torda jun. 7.

Párnapi kirándulásom után haza érkezve, olvasom a K. K. kolozsvári hírek rovatában azon csaknem feddőző ámbár méltányos kíváncsnak, hogy az itt működő színészetről szükséges lenne valami bírálat. Eszembe jut ugyan, hogy a Marabutok által osztogatni szokott talizánok egyikén ez áll: a szó, melyet kimondottál zsarnokod, a melyet elhallgattál rabszolgád; — elmondom még is nézetemet a szerkesztő ur engedelméből, mely némileg ellenkezik a kolozsvári hírek írójával. Mi vidéken úgy gondoljuk, hogy ott hol állandó színház van, ellátva színészekkel, a játszóház állandólag gondoskodva, e mellett egy művelt közönség, minőt a kolozsváriakban tisztelünk, s megvan a nyilvánosság nélkülözhetetlen organuma a hírlap, melyben az újdonság vagy a színházi referens szorgalmatosan ír: ott a színészek annyira meg vannak bírálva, hogy midőn a vidékre jönek, mindenik előre küldi vagy hozza babérjait; s a nélkül, hogy valaha színpadon láttuk volna is, első tekintetre megmondhatjuk, hogy ez már meg van koszorúva. Talán ez így helyesebb is; többek így fejlesztett tapintata biztosabb, ítélete igazabb lehet. Távól tehát attól, hogy részleteseb bírálatba bocsátkoznánk, ki elégtőnek véljük ez uttal csak a késedelemért is a sorozatot ide igtatni.

Az első fellépés mint igérve is történt máj. 17. Hegedűs Bibor és Gyász című drámájával, — ez után adatott a Vén bakancsok és fia a huszár. Három ara egy helyett. Könyves király, Jókaitól. Prielle Cornelia jutalmául: Gautier Margit, melyben koszorúval tiszteltetett meg, midőn oly szépen láttuk meghalni, hogy a nemzet előtt sokáig felejtethetetlen névhez hosszú és egészséges életet kívánunk. Ezek után Dalos Pista, melyben Szerdahelyi Nelli iskolailag képzett hangja elégitette ki a közönséget. Ravenai Viador — nagy hírű mű, melyben az anya és fia (Pr. Cornelia és Rónai) remekelt. Nagy apó. Ő nem féltékeny 1 fiv. melyet követtek több ariák Filippovics és Szerdahelyi Nelli, mik ez estvé igen élvezetesek tettek. Tenger és szerelem hullámai. Ma adatik Rónai jutalmául Márvány hölgyek. Kívánunk nagy közönséget, mert mind a mű, mind a jutalmazandó megérdemli; s remélünk is, mert Rónai ur a közönség egyik kedvence.

E sorozatból látható, hogy benne sok új és itt még nem adatott mű van. Közönségünk annyit bevallhat és be is vall, hogy izlés és művészetre sok van fordítva. Panasza a közönség irányában sem lehet. A mi volt, az mult. A m. vásárhelyiek pedig várokoznak egy keveset; mert a berekbe éppen most készült az arenát, a mi arra mutat, hogy ott játszani akarnak, s a mint hallatszik először is a Huszár csint.

Bécs június 7.

Nagy csapás érte városunk lakóit, — az éjjel 12 és 1 óra között iszonyu szél vihar és éghőború kíséretében szinte egy óra negyedig tartó jég-eső a város határának nagy részét s házi kerteinek egészen semmivé tette. Diónyi nagyságu jégek hullottak, oly mennyiségben, hogy lapáttal lehetett mérni a még viradóra sem olvadtak el; délnyugati oldalán fekvő házaink ablakai, hol salu hiányzott,

mind össze vannak törve, üvegecskék nem győzik azokat megcsinálni; de még sokkal nagyobb a kár a városban kívül; oly szépek voltak vetéseink, oly buján tenyészett a növényi élet, mihez hasonlóra közelebről nem emlékezünk, gyönyör volt látni, s most minden semmivé téve, össze pacsékolva, a mely gabonaszálakat a jég össze nem törte a szél döntötte le, mely oly nagy mértékben dühöngött, hogy fákágait törte le s vitte, sodorta magával, a vihart iszonyu rekkenőség és nehéz szag előzte meg, s nagy hideg kísérte és követte. Most foly a károk hivatalos összeírása, mi felszámíthatatlan egy-hamarjában. Ily nagyszerű csapás után, melyhez hasonlóra nem emlékezik városunk története, legalább a földadó aránylagos elengedését reméljük a magas kormánytól. Polgártársaink pedig a jégkármentő intézkedést hozták ismételve emlékeztetőkre. Hasonló szerencsétlenségről tudósítottunk Beszterce környékéről. E tudósítás szinte élénken festi a jun. 7-ki vihart, és az általa számos helységben okozott kárt. Levelezünk panaszol továbbá a besztercei városi vendéglő drágaságáról. Vigasztalására annyit mondhatunk, hogy ez erre mivelünk is csak így megyen. Egyébiránt ezen általában magas vendéglő és piaci árak társodalmunknak még meg nem ülepedett állapotjára mutatnak, melyek sokáig fen nem tarthatják magukat.

Nagy-Baczon, június 8.

E tavasz már a második csapást hozá el Nagy-Bacsonra. A közelebbi április 22-ik napjára viradó éjjel egy részeg szolgalegény vigyázatlanságából támadott tűz hét gazdának csüreit, istállót, gazdasági szerszámaikat emészté meg, és ezek közül egynek, hol a tűz kiűtött, csak marhában szenvedett kára 2000 vft-ra rugott. Am de a pusztulás csak hírmondója volt a bekövetkezett jóval nagyobb másodiknak. Június 1-ső napján délután 2 órakor egy temetési szertartásra valánk összegyűlve templomunkban, s már annak folyta alatt bősziült szélvihar háborítá figyelmünket. Vége lévén a szertartásnak, sietünk hajlékunkba vonulni, mert erdőnk-ről rémítő zugást hallánk, melyből egyszerre jégzáporra gondolánk, természetesen, remegve, meglehetősen reménytel nyújtó vetéseink sorsa fölött. És lön, hogy falunk fölött megdördül az első villám, de oly borzasztó sebessé esattanással, három évék alatt csak rikán hallhatni — ezt alig három perc múlva nyomban követé a második még élesebben sikoltó s rémítő hangjával emberek jaj szava elegyül össze. A két villám két csüirt borít lángba — távol egy mástól de egy vonalban — s igen hirtelen 18 csüir s egy házról verdesnek fel a lángok, míg t. i. a szél fuvalmát annak szárnyain repülő tűz kiveré a faluból, több szalmás csüire nem találta. Ekkor szerencsétlenk oman jött segedelünk is honnan pusztulásunk, meglehetősen zápor kezd hullani, melylyel az emberi igyekezet is párosulván, sikerült legalább a tűz tovább terjedését meggátolni. A rettegett jégzápor pedig ha gabonánkat jórészt kikerülte is, de szép terjedelmű erdeinknek jelen évre reménytel kitűnő diis termését úgy elpusztítá, miként több évék kellenek, míg makktermésre számíthatunk — összerombolván a fák ágait. — Így télék be rajtunk — ha szabad ide alkalmazni — mi meg van írva Jel. 8, 7. „Az első angyal azért trombitála, és lön köeső és tűz!“ Kárunk nagy, de bizunk Istenben és népünk dicsegetes szorgalmában, mely a közelebbi 30 évék alatt roppant tűz- és vízpusztulásoknak volt kitérve, de mindazokat kibírta épülni igyekezete.

Mészárosi levelezőnk írja:

Itt is nagy szárazság van, s még volt marhavész is de nem ragályos, — bárha a moesi járáshivatal jónak látta a június 5-kén lejárt moesi vásárról kitiltani több vidék marháit. Verőmlés a belső részekre, és megkeményült dugulások a gyomor szájrétegeiben voltak a pustulások okai; ezen utolsó körülmény, a kora tavaszi erdőlegettetés károsága ellen tanusít, — meg nem emészthetett fásrügyek okozták a dugulást.

A moesi vásár nagyon gyenge volt, lóvásár semmi, marha kevés — de illő árba kelt, — gyapjú éppen semmi — ilyen keresetlenség e czikk körül soha tán egy gyapjú-vásáron sem mutatkozott.

A 10 kros bankjegyek teljesen hitelbuktak. Az adóhivatalok 10 között alig kapnak egyet igaz kamárán keltet.

Maros-Vásárhely jun. 10.

A szebeni német színész társulat igazgatója e hó 6-án városunkba jött, végérejárni akarván, vajjon érdemes volna-e Thalia templomával rövid időre ide költözni? Igazgató urat e gondolatra bír a körülmény megfontolása, hogy a jelen katonai központosítás alkalmával több magasan álló férfi vagy egy két hétig itten mulatni fog. — De megtudván azt, hogy az országos magyar társulat által a színi előadásokra alkalmas helyiségek már igénybe vannak véve, átlátván továbbá azt is, hogy e magyarjau városban a magyar színészetnek magának szinte sokkal küzdenie kell, — jobbnak vélte ide jövetelét illető tervével fölhagyni, annak valóstítása helyéül Szászrégent szemlélvén ki.

A propos! minthogy színészetről írunk, el nem hallgathatjuk, miként találkoztunk több urakkal, kik a kolozsvári színház fenntartása s szepitése tekintetéből tíz évre — évenkénti 5 pftnyi részvény befizetésére köteleztünk magukat midőn a művészet oltárára hazafiai adományukat letenni akarnák, nem tudják, kihez forduljanak. Történt például, hogy a részvényekért díjak beszedésével megbízott tárnok azon részvényestől, kinek neve az ivén nem állott, az illetéket át nem vehette. — A részvényesek nevei egy időben a Hetilapban megjelentek ugyan, de az illetékek beszedésével megbízott tárnokokéi nem. — Már ha a részvényesek magán uton meg is tudták volna emezek neveit — tekintetbe nem is vevén azt, hogy N. részvényes, ki azelőtt R-ben lakván jelenleg S-ben tartózkodik — úgy sem lehetne követelni, hogy az 5 pft befizetése kedvéért egyenesen a tárnok tartózkodása helyére induljon.

A baj ez egyszerű körülményben rejlik, hogy a pénztárnokok nagyobb része falun lakik.

Orvoslása könnyen eszközölhető: *)

A magyar színészet fenntartására alakult országos választmány — melynek lelkes hazafiai buzdításának köszönetni, hogy a kibocsátott részvények oly gyors keletnek örvendtek: — nevezne ki az ország mindenik kerületi város számára egy részvényest — vagy ennek hiányában más uri embert — pénztárnoknak, ki a városban s nem jószágán lakván, a kerületben lakó részvényesektől befizetendő illetékek átvételét, nyugtázását és azoknak az orsz. választmányhoz történendő beküldetését magára vállalja; — a ki nevezett tárnokok nevei a Közlönyben — s ha szükséges más lapokban is — köz tudomás végett megjelenendők volnának.

Ez eljárástól biztos sikert várni lehetne, miután mint egyik részvényes ügyei elintézése miatt kénytelen évenként vagy egyszer a kerületi városban megfordulni.

Náprádi.

Pest. A pályaudvarban tűz ütött ki. A lakatos és asztalos műhelyépület, több kész kocsi, s egyéb készletek lettek a lángok áldozata.

— A göboly hízalásnak eddig nem hallott példáját adta Braun ur Pozsonyban. Két ökröt hízalt, melyek levágatván összesen 3815 fontot nyomtak.

— A magyar Clerus két nevezetes főfia halálát gyászolja. Az egyik Dr. Lányi Károly egbeli plebanus több jeles dolgozatok, de különösen a magyar egyház történetének írója. Végrendeletében 300 darab aranyat hagy annak, ki ez utóbbi műve bevezésére vállalkozik. A másik Somogyi Alajos egy időben a „Religio és Nevelés“ szerkesztője, Amerikában hat évig térítő, buzgó pap, tudományoknak szentelt életét Budán az irgalmasok kórodájában zárta be.

— A Sajó-Ipoly völgyi vasútra vonatkozólag hírlík, hogy a belga vállalkozók utban vannak Pest felé. Fölhatalmazottjok Fabry ur kir. tan. Kubinyi Ágoston urral már érintkezésbe tette magát. A délkeleti pályával Szobnál fog összeköttetni, miután Nána vagy Verőczenél néhány milliával többbe kerülne. Ipolyságh, B. Gyarmath, Losoncz minden esetre a pályavonalba esnek, Rima-Szombatba nézve a 10-en tartott nagy gyűlés fogott határozni.

— A június 6-kán tartott lóversenyen következő díjakért futottak. I Díj Trial-Stakes. Nyertes lett gr. Battyáni István 700 pftot. II B. Biel féléversenye 1000 pf. Nyertes lett b. Maltzahn R. 1850 pf. III Északi-rcencet díj. Nyertes lett Henckel gróf-né 2650 pftot. IV Hack-Stakes Nyert gr. Károlyi Sándor, e futásban gr. Keglevich Béla elbukott de szerencsésen, magok az urak futottak. V Széchenyi díj. Nyerte gr. Zichy Aladár.

— Balassa István ügyvéd indítványára a foloszlásnak indult ag. hit. gymnasiuma további fenntartása elhatározottat.

Bécs. Erzsébet főhercegnő boldogult József nádor leánya, Károly Ferencz neje június 4-dikén szerencsésen egy hercegtől szült.

— O cs. kir. apostoli Felsége „az ausztriai birodalom középkori emlékei“ című műnek ajánlatát elfogadni, és legmagasb tetszése jellel a kiadónak Dr. Heider Gusztáv és Eitelberger Rudolfinak saját fonséges nevével ékített briliántyűrűt, Hieser József építésznek pedig a tudomány és művészet nagy aranyérmét ajándékozni méltóztatott.

— Magyarország egyháznagyjai a püspöki érteztetlek folyamában a Bécsben lakó magyarjau katolikusok számára magyar isteni tiszteltet tartását pendítették meg, melynek létrehozása magyarországi hercegeprimás esztergomi érsek és bibornok ő éminentiájára bízottat.

— Az O. C. szerint az ausztriai távirat, mely 1847-ben még csak 80 mértföldet foglalt magában, ma már 964 mértföldre terjeszkedett ki.

— A rokkantak laktanyájában e hó 16-dikán mint emléknapiján boldog emlékü Ferencz császár

*) Az indítvány közzétételére egy részvényes ur által szoláltatunk fel. Becess neve a „Közlöny“ szerkesztőségénél megtudható.

visszatérésének a szerencsésen bevégzett párisi hadjáratból az évenként megtartani szokott ünnepély fog végbe menni, melyen a Bécsben állomásozó hadsereg fog tisztelegni, és az azon hadjáratban jelen volt s még életben levő hadasíjánok az e célra tett alapítványokban részesülnek.

— E f. hó 18-án pedig egy másik katonai emlékünnepe tartatik. Az 1757-ik június 18-i Kollinál Laudon hadvezér által kivívott győzelem emlékünnepe. Ez ünnep 1857-ben fog utóljára tartatni, a midőn a fogadalom százada betelik. Június 18-ka az ütközetekre nézve nevezes nap. A kollini, waterlooi ütközetek június 18-án történtek, — és ismét jun. 18-án ostromolta az egyesült francia-angol hadsereg Malakoff tornyát.

* A tiszaí vaspálya társulat aligazgatója Zsedényi Eduárd kir. tan. Sopronyral lovai által elragadtatván, jelentékenyen megsejült. Fogadja őszinte részvétünk kijelentését a nagy elméjű jeles hazafi.

— A püspöki értekezletek hír szerint f. hó 20-a körül bevégeztetnek.

— A mezei földbirtok tagosítása és eldarabolása feletti törvényes határozmányok csak akkor jutnak nyilvánosságra, ha majd az orsz. választmány a várandó új országos képviselőt alapján egybevala lesz, s jóváhagyását a tagosítási törvényre nézve kimondta. (M. S.)

— A „János testvérek“ nevezetű vallási secta, melynek mint említettük volt, mintegy 80 tagja be-fogatott, mint halljuk hitczikkei a concordatumra is kiterjednek, ezen fölül a dohányzás- és más kincstári czikkeltől önmegtartóztatást is hitczikkei közé sorozza. Titkos gyűléseit a tartományi rendek házában tartották s fejük egy rendi tisztviselő volt.

A „Bresl. Ztg.“nak írják: Említve volt már e lapokban, hogy a ministerium a nem-katholikusok kath. temetőköni temetése ügyében a politikai hatóságokhoz utasítást küldött, a melyhez előforduló esetekben magokat tartaniok kell. Azon helyzetben vagyunk, hogy e rendelet tartalma felől közelebbi tudomást nyújthatunk. Ezen utasítás folytán az e tekintetben eddig gyakorlatban volt rendeletek megszüntetnek, s azok helyett következő határozatok lépnek életbe:

1. Harangok használatára a nem-katholikusoknak szabály szerint semmi igényök sincs. Ha kivételesen bizonyos magán jogozim alapján aféle igény támadna, adandó vizsály esetében az ordinaratussal kiegyenlítés kísérleendő meg, mi ha nem sikerülne, úgy a ministerium elé terjesztendő eldöntés végett.

2. A mi a temetőt illeti, annak katholikusok és nem-katholikusok közti közösségére nem csak nem törekedni, sőt minden előforduló esetenél oda kell munkálni, hogy nem-katholikus községek részére vagy saját temető adassék, vagy a hol erre igény áll fen, a kérdésben levő közös temető egy része elválasztassék, s a nem kath. községnek ki-záró használatára átadassék. Ezen elválasztás megbizottak által történjék, s az ez alkalommal támadható vizsály kiegyenlítése barátságos uton kísérleendő meg. Ha nem sikerül az elválasztást ez uton létre hozni, hasonlólag a ministeriumhoz terjesztendő eldöntés végett, hol tekintet leendő arra, ha magánjogi igények főrognak fen.

3. Oly helyeken, hol nem-katholikusoknak nincs saját temetőjük, addig mig nem nyernek, kath. temetőbe temetésük megengedtetik ugyan, de a lel-készség kívánatára annak egy része, mely a szük-ségnek megfelel, nem-katholikusok temetőhelyéül elkülönítendő.

4. Hol a nem-kath. e. községe saját temető-vel bir, a hozzátartozó egyének tetemei csak odá temetendők. Kivétel csak oly esetben lehetne, ha az e község egyes halottja a főközség azon hely-lyétől hol a temető van oly távolban esnék, hogy a holttestnek oda vitele kivihetlen. Ez esetben a

nem kath. halott kath. temetőbe takarítandó ugyan, azonban a lelkesek kívánatára az erre használt tér elkülönítendő.

5. Ugyan ez áll oly esetekre, midőn egyes a kath. községben lakó, vagy az uton elhalt nem-katholikus temetése forog kérdésben. Magától ér-tetik, hogy szabadságokban áll nem katholikusok-nak saját temetőjükön, akár eredetileg birnak olyan-nal, akár ha a közös temető megosztása után an-nak egy része nekik átadott, a temetést saját val-lásos gyakorlatuk szerint végezn. Hol ilyen nem létezik, a nem kath. lelkes, ha a halottat a sir-hoz kíséri, köteles a nem-katholikusoknak kath-temetőbe takarítására nézve fenálló szabályokat fi-gyelembe venni.

Egyébiránt, a ministerium figyelmessé tette a lelkesi ordinariatusokat azon nehézségekre, melyek előreláthatólag ezen kérdésben támadhatnak; kijelentvén miszerint megvárja tőlök, hogy mind-addig mig a nem-katholikusoknak katholikus te-metőbbe takarítását teljesen megszüntethető álla-pot létre nem jöend, ez ügyben a fenálló viszo-nyokra figyelemmel lesznek, az ennél elkerülhet-nehézségek megszüntetésére kezét nyújtanak

KÜLFÖLD.

FRANCZIAORSZAG. Párisban nem szokás huzamos időnek elmulni a nélkül, hogy világra szóló események legyenek benne. Ily esemény lesz e hóban a cs. hg kereszteselője. Nagyszerűleg foly-nak rá az előkészületek. A Notre-dame egyház hom-lokához dűsan kiszőnyegezett előcsarnokot illesz-tenek a császári fogatok számára. Ezen ereszt két főoszlopnak egyikén Nagy-Károly, másikon I. Napoleon mellszobra fog díszleni. Mindkét oldalán mennyezet lesz, melynek rudjain arany-mé-hekkel pettyeztet, zöld színű zászlók fognak lo-bogni. Az egyház benyilásában az orgona alatt ál-vány épül 3000 zenész számára. Ezen álvány alja gazdagon díszített csarnokot képezend, hol az ér-sek, káptalanosul, a császárt és császárnét fogja fogadni. Magában az egyház közepében földszinti karzatok lesznek két oldalt az állami testületek számára. Legközépen hat lépcsős emelvény lesz, és ezen két trón a császárnak és császárnénak, a medence, a pápai követ trónja, és székek a csá-zsári hegek és hgnők, püspökök és bíbornokok, tá-bornagyok, miniszterek sat. számára. A diplomatiai kar, a tanács, a törvényhozótest, az államtanács, a külföldi koronahgek, az udvarhölgyek, a diploma-tiai karhoz és miniszterekhez tartozó delnök a két oldal folyosón foglalnak helyet. A többiek a kik meg lesznek hívá, fen a karzatokat foglalják el.

— A fegyrendőri törvényszék máj. 24-dikén Jourdan egykori ügyvédet négy évi fogság és 5,000 ft pénzbírságra ítélte. Nevezett ügyvéd, mult év dec. 13-án Brüsseltől, egy Kossuth, Mazzini és Ledru Rollin által aláírt nyilatkozvány öt példányát Pá-risba küldötte, Jourdan 1851. a haditörvényszék által Marsellesben, mint az Alpes megyei zendü-lés okozója deportatoria ítéltetett, azonban külföldre menekült. April hóban pedig titokban, de la Cote d'Or megyébe jött, hol elfogatott és Párisba hoz-atott. Az elleni vád abból áll, miszerint polgár-háború, a kormány elleni gyűlölet és megvetés s a törvény által bűnöknek bélyegzett tényekre iz-gatott.

Közelebbi tudósítások szerint Franciaország-nak borzasztó keresztséget kell szenvedni azon hó-ban, a melynek közepére van téve a császári kis-ded kereszteselője. Az országnak kivált déli vidékén a folyó kiaradva, leirhatatlan sok pusztítást okoz-tak. Kisebb helyeket nem is említve, Lyonban 300 ház nyom nélkül eltűnt; 20,000 személy me-rőben hajléktalan. Mennyi emberélet lett a bösz elem martaléka, még nem tudni, de minden bizony-nyal nem csekély. A császár a veszély hírerőg-

tön ott termett, esolnokon evezve be a városba s a leginkább veszélyezett helyeket is meglátogatva. E bátor önfeláldozási készsége a császárnak az in-ség közepette is, sok éljen-kialtást idézett elő e nyugtalanságról híres városban. Mintha e vízőzón is csak azért lett volna, hogy több víz legyen a császár malmára, — új alkalom a népek magához kinczolására. Nagyszerűleg is intézkedett a császár a lyoni szerencsétlenek első szüksegei enyhítésére: 300,000 frankot rendelt az országból, a mihez sa-játjából még 100,000ft adott. A kamara pedig 2 millió frankot szavazott meg a vízkárt szenvedett vidékek számára. — Jun. 4-kén már mindenütt a-lább szálltak a vizek. A császár több helységet is meglátogatván, f. hó 5-én váratott vissza Párisba.

Az Anglia és Egyesült államok közti diplo-matikai viszony félbeszakadt. Az angol követnek Washingtonban kiadták az utat, mire Londonban az amerikai követ hazaküldetése következik. De azért ezen atyafiságos osztozkodás korántsem vá-lík háborúvá, mert Angliát az europai bajok in-kább elfoglalták, hogy sem hadierejét távol tenge-rekre küldend.

LEGUJABB. Páris jun. 6. Az esőzés csök-ken. Loire vidékéről a tudósítások szintén szo-moruak; a császár e környéket is meg fogja lá-togatni. Az árvízkarosultak számára ismét 10 mil-lió frank szavaztatott meg. A bizalom a börzén ismét helyreáll.

London, jun. 5. A „Globe“ szerint az an-gol követnek Washingtonból kiutasítását illető hi-rek nem valók és csupán utazók által rebesgetett hi-reken alapultak, magából Washingtonból nem ér-kezett hivatalos tudósítás.

Olaszországban a szárdok nagyon vigan vannak, mert Krimiában járt rokonai hazaérkez-tek. Nem győzik őket tyúkkal kalácsal fogadni. A fővezérnek Turinban szép palotát építenek nem-zeti ajándékba. Eközben az igazgatás nagyban foly s általában a szárd kormány magatartása egykissé gyanusnak látszik; azonban az angol közlönők már is a hátrálót fújják, a nyugatiak teljességgel nem engednek meg Olaszországban terület-válto-zást, kivált a piemonti állam részére. Inkább ven-nének ők magoknak, mint engedőnek egy har-madiknak. Mily kívánatos volna például Nápoly a Murát családnak és Szicilia az angolnak! A lom-bárd-velencei lakosság pedig — a „Wiener Z.“ szerint, a legnyugodtabb, s a milanoi levelek által terjesztett zendülési hírek teljesen alaptalanok.

Az orosz császár f. hó 3-kán Berlinből haza utazott. Koronázás előtti ezen látogatása demon-stratio lett volna az april 15-ki külön szerződés ellen. Ki tudja bizonyosan. Amyi való, hogy orosz és porosz igen jó rim és versben is biz-vást felhasználható.

Állam- és iparpapírok árkelete. Bécs, jun. 6—7. 1856.

E r t é k	Június 6.	Június 7.
5 ⁹ / ₁₆ -es met.	83 ¹ / ₄	82 ³ / ₄
4 ¹ / ₂ % -es met.	73 ¹ / ₄	73 ¹ / ₄
4 ⁹ / ₁₆ -es met.	64 ¹ / ₂	64 ¹ / ₂
Nemz. kölcsön	83 ¹ / ₂	84
1834-ki sorsjegy kölcsön	232	231
1839-ki „ „	119 ¹ / ₂	119
1854-ki „ „	106 ³ / ₄	107
5 ⁹ / ₁₆ -Földterhermentesítéskötelezv.	86 ¹ / ₂	87
Északi vasutárszvény	290	297
Francia „ „	310	315
Hitel részv.	368 ¹ / ₄	379
Bank részv.	1103	1117
Duna gőzhajózási	588	587
Arany	5 ⁵ / ₈	5 ³ / ₄
Ezüst	2 ¹ / ₂	3 ¹ / ₄

Felölös szerkesztő: VIDA KÁROLY.

H I R D E T É S.

(51)

FELSZÓLÍTÁS.

F-y G-r, fia F-y F-cz ur ő mlgának, kinek holléte nem tudatik, s a ki az 1854-iki nyáron általa és Szabó ny. cs. k. kapitány ur által Kovásznán rendezett fűrdői tánczvigalom alkalmával egy asz-szonyságot, ki éppen magán dolgaiban K. Vásárhelyre utazott, a bál szüksegeire némely bolti anyagszerek kihozatalával oly igérettel bizott meg, hogy másnap azok árát a kereskedőnek be fogja küldeni; ezt azonban még eddig nem tette, ámbár a pénzt a részvényesektől föl-szedte, — azon nő részéről ezennel értesítetik, hogy ama k. vásárhelyi ke-reskedő őt a kovásznai cs. k. járshivatálnál a bál contóért béperelte, meg-nyerte, és végrehajtás után rajta 44 ftot és 15 krt pengőben fel is vett,

a mint erről a végrehajtó biztosnak e lapok szerkesztőségénél letett nyugtatványa meggyőzheti. Ezennel tehát felszólítja a méltatlanul perbe huzzott nő F-y G-rt mlgs F-y F-cz urnak egyetlen fiát, hogy mátol 15 napok alatt az érette kifizetett 44 ft 15 krt pengőben, ezen kívül 20 ft 24 krt pengőben, a mennyit a törvény-szék a felperesnek perköltség- és fáradság fejében megítélt, s ezen hirdetések fejében mindenikért 4 ftot pengőben e lapok szerkesztő-ségéhez okvetlen beküldjön; különben e hirdetés háromszor egy-másután — *nerének mindig szaporodó betűivel s végre annak egészen hiúrával* — fog megjelenni, és ha ez is siker nélkül maradna: a büntető törvénykönyv 197. §-sa értelmében fog megkeres-tetni.

Kiadja Berde Áron. — Nyomatik a r. kath. lyceum betűivel.